

Motion till riksdagen 2025/26:676

av **Leif Nysmed och Lars Mejern Larsson (båda S)**

Översyn av regelverket för arbetskraftsinvandring från tredjeland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regelverket för arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Möjligheterna för tredjelandsmedborgare att få arbeta inom EES är flera. Huvudspåret är att man får ett arbetstillstånd i det land man ansöker om att arbeta i. Som situationen ser ut idag i Sverige så är det arbetsgivaren som ensam bestämmer om det råder arbetsbrist eller inte, och därigenom avgör om arbetskraft från tredjeland behövs. Där borde man återgå till en form av arbetsmarknadsprövning igen, där parterna på arbetsmarknaden tillsammans med Arbetsförmedlingen ser över behovet, för att säkerställa att arbetstillfällena i första hand går till att minska arbetslösheten i Sverige.

Men det finns även andra sätt för tredjelandsmedborgare att få arbeta inom EES. Två exempel på detta är att om en tredjelandsmedborgare är gift eller sambo med en EES-medborgare så får denne följa med och arbeta i det land som EES-medborgaren befinner sig i. Alternativt om en tredjelandsmedborgare är gift eller sambo med en annan tredjelandsmedborgare som är varaktigt boende, VABO, i ett EES-land, så får denne arbeta inom hela EES-området. Det finns även fler exempel.

Problemet med de angivna exemplen är att det är omöjligt för de allra flesta att kontrollera om en tredjelandsmedborgare är gift eller sambo med en EES-medborgare eller en person som är varaktigt boende inom EES.

Ekobrottsmyndigheten vann en dom i Svea hovrätt den 24 januari 2023 mot ett byggföretag som hävdade att delar av deras arbetskraft som var tredjelandsmedborgare var gifta alternativt sambos med EES-medborgare.

Myndigheten lyfter i efterhand upp det orimliga i uppgiften att kunna kontrollera om dessa uppgifter verkligen stämmer. I detta mål har myndigheten lagt ner ett långt och

gediget arbete för att försöka få fram fakta i efterhand, men det är en omöjlighet att göra sådana efterkontroller i större skala.

Därför borde det åligga de berörda personerna att bevisa, innan arbete påbörjas i Sverige, att man är gift eller sambo och därigenom har rätt att vistas och arbeta i landet. Det måste också åligga arbetsgivaren att kunna visa att man undersökt att rätten finns och att behålla en kopia av eller ett utdrag ur den eller de handlingar som visar att utlänningen har rätt att vistas i landet.

De olika reglerna för arbetskraftsinvandring från tredjeland gör det också lättare för kriminella att utnyttja arbetskraft. Varje undantag är en möjlighet för de kriminella. Därför borde regelverket ses över för att täppa till de luckor som finns i dagens lagstiftning.

Leif Nysmed (S)

Lars Mejern Larsson (S)